

(Ф 03.02 – 110)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний авіаційний університет

Юридичний факультет

Кафедра кримінального права і процесу

УЗГОДЖЕНО

В.о. декана ЮФ

«08» 04

Ірина СОПІЛКО

2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

«11» 04

Анатолій ПОЛУХІН

2024 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Кримінологія та профілактика злочинності»

Освітньо-професійна програма: «Правоохоронна діяльність»

Галузь знань: 26 «Цивільна безпека»

Спеціальність: 262 «Правоохоронна діяльність»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. Контролю
Денна	3	90/3	17	17	–	56	1дз – 3 с	–	екзамен 3 с
Заочна	3, 4	90/3	4	6	–	80	1к.р. – 4 с	–	екзамен 4 с

Індекс: НБ-9-262/22-2.1.11

Індекс: НБ-9-262з/22-2.1.11

СМЯ НАУ РП 13.01.03-01–2024

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Кримінологія та профілактика злочинності»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 13.01.03-01-2024
		стор. 2 з 17	

Робочу програму навчальної дисципліни «Кримінологія та профілактика злочинності» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Правоохоронна діяльність», навчального та робочого навчального планів № НБ-9-262/22, № РБ-9-262/23, № НБ-9-262з/22, № РБ-9-262з/23 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив
 старший викладач кафедри кримінального
 права і процесу Олександр РАСТОРГУЄВ

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність» за освітньо-професійною програмою «Правоохоронна діяльність» – кафедри кримінального права і процесу, протокол № 3 від «15» 03 2024 р.

Гарант освітньо-професійної програми Оксана ПАНОВА

Завідувач кафедри Софія ЛИХОВА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Юридичного факультету, протокол № 3 від «15» 03 2024 р.

Голова НМРР Вадим ВИШНОВЕЦЬКИЙ

Рівень документа – 36
 Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	6
2. Програма навчальної дисципліни	6
2.1. Зміст навчальної дисципліни	6
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	6
2.3. Тематичний план	12
2.4. Домашнє завдання, завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).	13
2.5. Перелік питань для підготовки до екзамену.....	13
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	14
3.1. Методи навчання	14
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	14
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет	14
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	15

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Кримінологія та профілактика злочинності» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Дисципліна «Кримінологія та профілактика злочинності» належить до фахових навчальних дисциплін, які забезпечують професійну підготовку висококваліфікованих спеціалістів у галузі правоохоронної діяльності. Призначення дисципліни – надати майбутнім фахівцям необхідні знання про злочинність як відносно масове, історично мінливе, соціальне і кримінально-правове явище, її основні характеристики, детермінанти злочинності, особу злочинця, а також визначити конкретні заходи профілактики щодо окремих видів злочинності.

Метою викладання навчальної дисципліни «Кримінологія та профілактика злочинності» є формування науково обґрунтованих уявлень про сучасний стан злочинності в Україні та у світі в цілому, про тенденції і фактори, що її обумовлюють, про особу злочинця, а також про систему заходів запобігання та протидії окремих видів злочинності; прищеплення навичок самостійного комплексного аналізу криміногенної ситуації, організації і безпосередньої реалізації заходів профілактики кримінальних правопорушень на локальному рівні (село, селище міського типу, місто без районного поділу, сільський район, район у складі міста).

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Кримінологія» є забезпечення ознайомлення з новітніми науковими та практичними досягненнями у сфері запобігання злочинності та окремими її видам; вироблення навичок та вмій комплексного аналізу локальної кримінальної ситуації, прогнозуванням та програмуванням боротьби з окремими видами злочинів, у тому числі й із організованою злочинністю.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

Здобувач вищої освіти ступеня вищої освіти ОС «Бакалавр» зі спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» повинен продемонструвати такі результати навчання (ПРН):

ПРН7. Здійснювати координацію діяльності суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку, а також комунікацію з фізичними та юридичними особами з метою своєчасного реагування на кримінальні злочини, адміністративні правопорушення та події.

ПРН13. Знати і розуміти відповідні вимоги законодавства, грамотно оформлювати процесуальні документи, що використовуються під час провадження у справах про адміністративні правопорушення, здійснювати превентивні та примусові поліцейські заходи, а також кваліфікацію адміністративних та кримінальних правопорушень.

ПРН17. Використовувати основні методи та засоби забезпечення правопорядку в державі, дотримуватись прав і свобод людини і громадянина, попередження та припинення нелегальної (незаконної) міграції та інших загроз національної безпеки держави (кібербезпеку, економічну та інформаційну безпеку, тощо).

ПРН22. Вміти оцінювати обстановку, рівень потенційних загроз та викликів, прогнозувати розвиток обстановки, дій правопорушників та противник, вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення правопорушень.

ПРН23. Застосовувати заходи, спрямовані на усунення загроз на об'єктах авіаційної інфраструктури та протидію кримінальним правопорушенням в авіаційній сфері.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути наступні **компетентності**:

ІК. Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів правоохоронної діяльності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ФК3. Здатність професійно оперувати категоріально- понятійним апаратом права і правоохоронної діяльності.

ФК4. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань та навичок у професійній діяльності.

ФК5. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.

ФК7. Здатність забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особистості та суспільства, протидіяти нелегальній (незаконній) міграції, тероризму та торгівлі людьми.

ФК11. Здатність до аналізу та оцінки ризиків що впливають на вчинення адміністративних правопорушень та кримінальних злочинів (проступків).

ФК12. Здатність систематизувати закономірності злочинності, визначати особу злочинця, причини і умови злочинності та її окремих видів, реалізовувати напрями і заходи її запобігання.

ФК20. Здатність вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення адміністративних і кримінальних правопорушень, заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб та публічній безпеці.

ФК21. Здатність забезпечувати безпеку на об'єктах авіаційної інфраструктури та протидіяти кримінальним правопорушенням в авіаційній сфері.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Ця дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, як Теорія держави і права, Кримінальне право, Адміністративне право, Основи судових та правоохоронних органів, Кримінально-виконавче право, Соціологія та є базою для вивчення подальших дисциплін, а саме: Порівняльне правознавство, Правова статистика, Профілактика правопорушень, Судова медицина та психіатрія.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 2 навчальних модулів, а саме:

- навчального модуля № 1 «Основи кримінології»,
 - навчального модуля № 2 «Профілактика окремих видів злочинності»,
- кожен з яких є логічною завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль № 1 «Основи кримінології»

Інтегровані вимоги модуля №1: у результаті вивчення модуля здобувач повинен знати: теорію кримінології та профілактики злочинів; фактори, які обумовлюють існування злочинності в суспільстві, причинно-наслідкові комплекси, які породжують окремі види, групи злочинів та конкретні злочини; кримінологічну характеристику злочинів; методику проведення кримінологічних досліджень; комплекс загальносуспільних заходів попередження злочинності і ряд спеціально-кримінологічних способів і заходів профілактики по їх виконанню; законодавство щодо профілактики правопорушень злочинів; вміти: самостійно працювати з правовими джерелами; аналізувати кримінологічну характеристику злочинності в окремому регіоні; аналізувати матеріали судової статистики та практики; виявляти причини і умови, які сприяють здійсненню конкретного злочину; організувати і проводити кримінологічні дослідження на окремому об'єкті, території; розробляти і реалізовувати різноманітні заходи по попередженню злочинів; формулювати пропозиції у сфері профілактики злочинності.

Тема 1. Поняття, предмет та система кримінології

Поняття кримінології, її завдання, предмет, функції та методи. Місце кримінології в системі науки, її зв'язок із юридичними та іншими науками.

Система науки кримінології. Теоретичне та практичне значення науки кримінології.

Методологія кримінології. Загальнонаукові методи пізнання (логічний, висування гіпотез, експерименту, експертних оцінок та ін.). Спеціальні наукові методи пізнання (соціологічні, математичні, статистичні, педагогічні, психологічні та ін.). Місце кримінології в системі наук.

Зв'язок кримінології з філософією, соціологією, економікою, демографією, психологією, педагогікою, статистикою, наукою управління. Кримінологія та правові науки: взаємозв'язок кримінології з кримінальним, кримінальним процесуальним, кримінально-виконавчим, адміністративним правом. Зв'язок кримінології з іншими правовими науками та дисциплінами, які вивчаються в навчальних закладах юридичного профілю.

Тема 2. Історія та сучасний стан кримінології. Методика кримінологічних досліджень

Історія вчень про злочинність та її попередження. Становлення та розвиток кримінології як науки у XIX ст. Класифікація кримінологічних поглядів. Розвиток кримінології на Україні в 20-30 роках XX століття. Причини та наслідки припинення кримінологічних досліджень в середині 30-х років та їх відновлення в кінці 50-х років XX століття. Характеристика кримінологічної науки в Україні в період з 1960 року по 1990 рік. Головні здобутки вітчизняної кримінологічної науки за вказаний період. Сучасний стан кримінологічної науки в Україні, проблеми та перспективи її розвитку.

Загальна характеристика методів кримінології. Філософський діалектичний метод – основа методології кримінологічної науки. Загальнонаукові методи кримінологічного дослідження: аналіз, синтез, логічний, порівняльний, історичний, системно-структурний та інші методи. Міжгалузеві методи кримінологічного дослідження. Характеристика соціологічних, психологічних та статистичних методів. Спостереження, опитування та тестування. Експеримент в кримінології. Документальний метод.

Тема 3. Поняття та загальна характеристика злочинності. Показники злочинності.

Поняття злочинності та її ознаки. Виміри (показники) злочинності.

Злочинність як статистична сукупність. Кількісні та якісні характеристики злочинності. Стан, рівень злочинності (загальний і спеціальний коефіцієнти, коефіцієнт злочинної активності), структура, питома вага окремих видів злочинності. Динаміка злочинності й фактори, що на неї впливають. Географія злочинності, обставини, які її обумовлюють. Злочинність і злочин, їх взаємозв'язок. Стан і тенденції злочинності на сучасному етапі розвитку суспільства.

Поняття, ознаки, види латентної злочинності. Методика визначення ступеня латентності. Характеристика сучасної злочинності в Україні, її особливості. Значення встановлення показників злочинності для практичної роботи правоохоронних органів та інших суб'єктів профілактики.

Тема 4. Теорія детермінації злочинності

Поняття причин і умов злочинності та їх класифікація. Причини злочинності як соціальне явище. Кримінологічна мотивація. Ситуація злочину, її різновиди. Взаємодія особи й середовища як причина виникнення злочину. Характеристика наукових концепцій причин злочинності. Класифікація причин та умов злочинності. Визначення критеріїв класифікації причин та умов злочинності.

Філософське обґрунтування причинно-наслідкового зв'язку, закони його розвитку. Поняття кримінологічної детермінації. Протиріччя (суперечності) соціального, економічного, політичного, морального, управлінського характеру розвитку суспільства як джерела злочинності. Причини та умови, що властиві всій злочинності, її видам, окремому злочину. Об'єктивні й суб'єктивні, зовнішні та внутрішні, головні й другорядні, корінні та некорінні причини. Тенденції і перспективи злочинності на сучасному етапі розвитку української державності.

Тема 5. Особа злочинця

Поняття особи злочинця. Загально-філософське поняття особи та його зв'язок з кримінологічним поняттям особистості злочинця. Завдання та значення вивчення особи злочинця. Соціологічний та біологічний (антропологічний) напрямки вивчення особистості злочинця. Характеристика окремих наукових концепцій. Загальні закономірності формування криміногенної спрямованості особи. Структура особи злочинця. Типологія особи злочинця і класифікація злочинців.

Обсяг, межі та способи особи злочинця вивчення в кримінології. Соціологічна та правова характеристика особи злочинця. Особа злочинця та суміжні поняття. Основні ознаки кримінологічної характеристики особи злочинця: соціально-демографічні, кримінально-правові, соціальні ролі й статуси, морально-психологічні властивості й особливості, ціннісні орієнтації.

Біологічні зачатки в особі і соціальне середовище як передумова розвитку її соціальних якостей. Кримінологічна характеристика основних типів злочинців. Критерії класифікації злочинців та її значення для кримінологічної профілактики. Поняття «девіантної поведінки». Девіантна поведінка як психологічна та соціальна проблема.

Тема 6. Кримінологічне вчення про жертву злочину. Проблеми віктимології та суїцидальної поведінки

Поняття віктимології. Поняття віктимності та віктимізації. Жертва злочину, її «вина», відшкодування збитків. Зв'язок «злочинець-жертва» як відношення, ситуація, становище. Поняття особи потерпілого та її кримінологічне значення. Жертва і потерпілий від злочину, класифікація потерпілих від злочину.

Поняття суїцидальної поведінки. Проблеми суїциду в Україні та інших державах. Механізм суїцидальної поведінки. Проблема суїциду в практичній діяльності кримінально-виконавчої служби. Суїцидальна поведінка осіб, що потрапили в поле зору працівників органів та установ виконання покарань.

Тема 7. Теорія запобігання злочинності. Поняття фонових явищ

Поняття запобігання злочинності, профілактики, припинення, їх взаємовідношення. Принципи запобігання: законність, демократизм, гуманізм, справедливість та науковість. Рівні запобігання злочинності: загальносоціальний і спеціально-кримінологічний.

Класифікація заходів запобігання за: соціальним рівнем діяльності; обсягом (масовістю) охоплення; територіальним масштабом; етапом впливу на об'єкт профілактики; спрямованістю, видом (змістом) впливу; суб'єктом розробки і застосування. Класифікація заходів профілактики злочинності за такими підставами: соціальним рівнем попереджувальної діяльності; обсягом (масовістю охоплення); територією поширення; етапом впливу на об'єкт профілактики; спрямованістю, видом (змістом) впливу; суб'єктом розробки і застосування.

Суб'єкти профілактики злочинності (злочинів), до яких належать органи, установи, організації, підприємства, посадові особи й окремі громадяни, на яких покладено завдання та функції з виявлення, усунення, послаблення, нейтралізації причин та умов, що сприяють існуванню і поширенню злочинності в цілому, її окремих видів і конкретних злочинів, забезпечення ресоціалізації осіб, схильних до вчинення злочинів (рецидиву).

Поняття пияцтва, алкоголізму, наркоманії, наркотизму, токсикоманії, проституції, ігроманії, СНІДу. Соціальні і медичні аспекти названих «фонових явищ». Кримінально-правове оцінювання «фонових явищ». Причини і умови виникнення та існування «фонових явищ» на сучасному етапі розвитку суспільства. Основні напрями запобігання фоновим явищам. Нормативні акти, які регламентують цю діяльність. Участь громадськості та засобів масової інформації в профілактичній роботі щодо запобігання «фоновим» явищам.

Модуль № 2 «Профілактика окремих видів злочинності»

Інтегровані вимоги модуля №2: у результаті вивчення модуля здобувач повинен знати: загальносоціальні заходи профілактики злочинності окремих видів і ряд спеціально-кримінологічних способів і заходів профілактики по їх виконанню; законодавство щодо профілактики правопорушень та злочинів; вміти: самостійно аналізувати кримінологічну характеристику кожного окремого виду злочинності; аналізувати матеріали судової статистики та практики, статистичні відомості правоохоронних органів; виявляти причини і умови, які сприяють вчиненню конкретного кримінального правопорушення; організувати і проводити кримінологічні дослідження певного виду злочинності; розробляти і реалізовувати комплекси профілактичних заходів по запобіганню кримінальним правопорушенням; формулювати пропозиції у сфері профілактики окремих видів злочинності.

Тема 1. Профілактика насильницьких кримінальних правопорушень

Поняття насильницьких злочинів. Стан, рівень, структура та динаміка насильницьких злочинів і окремих їхніх видів. Особливості насильницьких злочинів, учинених у співучасті.

Характеристика осіб, які вчинили насильницькі злочини. Класифікація цієї категорії злочинів. Причини та умови здійснення насильницьких злочинів. Зв'язок цих злочинів із сімейно-побутовими суперечками.

Особливості криміногенних ситуацій, що сприяють вчиненню насильницьких злочинів. Недоліки в діяльності правоохоронних органів у запобіганні насильницької злочинності.

Основні напрями попередження насильницької злочинності. Роль органів внутрішніх справ та органів і установ виконання покарань у запобіганні насильницьких злочинів. Зміст та особливості профілактичної роботи у сфері сімейно-побутових взаємин, а також дозвілля громадян.

Тема 2. Профілактика кримінальних правопорушень проти власності

Кримінологічна характеристика кримінальних правопорушень проти власності. Злочини проти власності корисливого та корисливо-насильницького характеру. Стан, рівень, структура, характер і динаміка крадіжок, грабежів, шахрайства, розбійних нападів, вимагань.

Особливості характеристики цих злочинів у сучасних умовах (час, місце, предмет, спосіб, мотиви, групова злочинна поведінка). Характеристика осіб, які вчинюють злочини проти власності громадян, державної та колективної власності. Причини та умови вчинення злочинів проти власності.

Роль матеріального фактору у вчиненні цих злочинів. Особливості особи і поведінка потерпілих від цих злочинів. Недоліки в діяльності правоохоронних органів із попередження цього виду злочинів.

Тема 3. Профілактика рецидивної злочинності

Кримінологічне поняття рецидиву злочинів і рецидивної злочинності. Види рецидиву (загальний і спеціальний, одноразовий і багаторазовий, кримінологічний, пенітенціарний та ін.).

Основні показники рецидивної злочинності. Стан, рівень, структура, характер, динаміка. Особливості рецидиву окремих видів злочинів. Кримінологічна характеристика особи рецидивістів. Соціально-демографічні ознаки і морально-психологічні властивості. Класифікація рецидивістів. Спосіб життя і злочинна поведінка злісних рецидивістів. Причини та умови рецидивної злочинності. Специфічні обставини, що обумовлюють рецидивну злочинність.

Недоліки правоохоронної діяльності та рецидивна злочинність. Основні напрями попередження рецидивної злочинності, роль правоохоронних органів та інших суб'єктів профілактики у боротьбі з рецидивною злочинністю. Заходи загальної профілактики рецидивної злочинності. Індивідуальна профілактика з особами, які раніше вчинювали злочини. Запобіжна роль адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі.

Тема 4. Профілактика злочинності неповнолітніх

Поняття злочинності неповнолітніх, їхня кримінологічна характеристика (стан, рівень, структура, динаміка, характер, географія). Особливості злочинів,

вчинених цією категорією осіб. Групова злочинність неповнолітніх. Неформальні молодіжні угруповання з антисупільною спрямованістю.

Кримінологічна характеристика особи неповнолітніх злочинців. Особливості мотивації злочинів неповнолітніх. Класифікація неповнолітніх злочинців. Злочинність неповнолітніх осіб із психічними аномаліями. Причини та умови злочинності неповнолітніх. Несприятливі фактори сімейного, навчального та виробничого виховання. Криміногенні фактори побутового оточення та сфери дозвілля.

Недоліки діяльності правоохоронних органів у запобіганні злочинності неповнолітніх. Основні напрями попередження злочинності неповнолітніх. Система державних органів, громадських формувань, трудових колективів, що беруть участь у профілактиці злочинності серед неповнолітніх. Роль правоохоронних органів у попередженні злочинності неповнолітніх. Місце та роль кримінальної юстиції у справах неповнолітніх щодо забезпечення безпеки дітей: міжнародний досвід.

Тема 5. Профілактика жіночої злочинності

Поняття жіночої злочинності. Ознаки, що характеризують жіночу злочинність. Особливості жіночої злочинності.

Кримінологічна характеристика жіночої злочинності (стан, рівень, структура, динаміка, характер). Причини та умови жіночої злочинності. Біологічні особливості жінок.

Основні напрями запобігання жіночій злочинності. Кримінологічна профілактика жіночої злочинності. Відвернення і припинення злочинів, що вчиняються жінками.

Тема 6. Профілактика професійної та організованої злочинності

Поняття професійної злочинності. Види професійної злочинності. Ознаки, що характеризують професійну злочинність. Кримінологічна характеристика професійної злочинності (стан, рівень, структура, динаміка, характер). Особливості кримінологічної характеристики професійного злочинця. Причини та умови професійної злочинності. Основні напрями попередження професійної злочинності. Нормативно-правова основа попередження професійної злочинності.

Поняття організованої злочинності. Співвідношення категорій «організована злочинність», «злочинна організація», «організована злочинна група». Структура організованої злочинності. Види організованої злочинності. Кримінологічна характеристика організованої злочинності (стан, рівень, структура, динаміка, характер). Поняття корупції. Особливості кримінологічної характеристики особи співучасників злочину. Причини та умови організованої злочинності. Основні напрями попередження організованої злочинності. Нормативно-правова основа попередження організованої злочинності та корупції.

Тема 7. Профілактика кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів

Поняття злочинів, пов'язаних із наркоманією, їхня кримінологічна характеристика (стан, рівень, структура, динаміка, характер, географія).

Особливості наркозлочинів. Типологія наркозлочинців. Причини та умови злочинів, пов'язаних із наркоманією.

Класифікація чинників наркоманії і пов'язаною з нею злочинністю. Загальносоціальне, спеціально-кримінологічне запобігання наркозлочинності. Заходи щодо запобігання наркоманії як соціально негативному явищу. Роль правоохоронних органів у попередженні злочинів у сфері обігу наркотичних засобів.

Тема 8. Профілактика кіберзлочинності

Поняття кіберзлочинності. Види кіберзлочинності. Ознаки, що характеризують кіберзлочинність.

Кримінологічна характеристика кіберзлочинності (стан, рівень, структура, динаміка, характер). Особливості кримінологічної характеристики кіберзлочинця. Види кіберзлочинців. Причини та умови кіберзлочинності. Основні напрями попередження кіберзлочинності. Нормативно-правова основа попередження кіберзлочинності.

2.3. Тематичний план.

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Практичні заняття	СРС	Усього	Лекції	Практичні заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1 « Основи кримінології»									
1.1	Поняття, предмет та система кримінології	3 семестр				3 семестр			
		4	2	-	2	7	2	-	5
1.2	Історія та сучасний стан кримінології. Методика кримінологічних досліджень	4	-	2	2	5	-	-	5
1.3	Поняття та загальна характеристика злочинності. Показники злочинності	4	2	-	2	5	-	-	5
1.4	Теорія детермінації злочинності	4	-	2	2	5	-	-	5
1.5	Особа злочинця	4	2	-	2	4	2	-	2
1.6	Кримінологічне вчення про жертву злочину. Проблеми віктимології та суїцидальної поведінки	4	2	-	2	2	-	-	2
1.7	Теорія запобігання злочинності. Поняття фонових явищ	4	-	2	2	2	-	-	2
1.8	Модульна контрольна робота № 1	5	-	2	3	-	-	-	-
Усього за 3 семестр		-	-	-	-	30	4	-	26
Усього за модулем №1		33	8	8	17	30	4	-	26
Модуль №2 «Профілактика окремих видів злочинності»									
2.1	Профілактика насильницьких кримінальних	4	2	-	2	4 семестр			

	правопорушень					12	-	2	10
2.2	Профілактика кримінальних правопорушень проти власності	6	-	2	4	5	-	-	5
2.3	Профілактика рецидивної злочинності	6	-	2	4	5	-	-	5
2.4	Профілактика злочинності неповнолітніх	4	2	-	2	7	-	2	5
2.5	Профілактика жіночої злочинності	6	-	2	4	5	-	-	5
2.6	Профілактика професійної та організованої злочинності	6	2	-	4	10	-	-	10
2.7	Профілактика кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів	6	2	-	4	2	-	-	2
2.8	Профілактика кіберзлочинності	6	1	1	4	6	-	2	4
2.9	Домашнє завдання	8	-	-	8	-	-	-	-
2.10	Контрольна (домашня) робота (ЗФН)	-	-	-	-	8	-	-	8
2.11	Модульна контрольна робота №2	5	-	2	3	-	-	-	-
Усього за 4 семестр		-	-	-	-	60	-	6	54
Усього за модулем №2		57	9	9	39	60	-	6	54
Усього за навчальною дисципліною		90	17	17	56	90	4	6	80

2.4. Домашнє завдання, завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).

Домашнє завдання з дисципліни виконується у третьому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь здобувача при вивченні дисципліни. Вибір теми домашнього завдання здійснюється здобувачем в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій, розроблених провідними викладачами кафедри. Час, потрібний для виконання домашнього завдання, складає 8 годин самостійної роботи.

Для студентів ЗФН. Контрольна (домашня) робота з дисципліни виконується у четвертому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студента при вивченні дисципліни. Завдання для виконання контрольної (домашньої) роботи розробляються автором робочої програми. Навчальні матеріали затверджуються протоколом засідання випускової кафедри, доводяться до відома студента індивідуально і виконуються відповідно до методичних рекомендацій. Номер варіанту теоретичної частини та завдання дорівнює сумі трьох останніх цифр індивідуального навчального плану студента. Час, потрібний для виконання контрольної складає 8 годин самостійної роботи.

2.5. Перелік питань для підготовки до екзамену.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми, затверджується на засіданні кафедри та доноситься до відома здобувачів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: навчальна дискусія, ноозасоби, креативні технології, інноваційні методики, дидактичні матеріали тощо.

3.2.1. Конституція України: Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

3.2.2. Кримінологія: підручник / А.М. Бабенко, О.Ю. Бусол, О.М. Костенко та ін.; за заг. ред. Ю.В. Нікітіна, С.Ф. Денисова, Є.Л. Стрельцова. 2-ге вид., перероб. та допов. Харків: Право, 2018. 416 с.

3.2.3. Кримінологія: навчальний посібник-практикум (для здобувачів вищої освіти, що навчаються на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти (081 «Право», 262 «Правоохоронна діяльність»)) / С.А. Шалгунова, А.М. Орлеан, О.С. Скок, Т.В. Шевченко, Ю.М. Крамаренко, Г.В. Барабаш, Ю.В. Волошина, І.В. Шило / За заг. ред. к.ю.н., доц. С.А. Шалгунової / Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2020. 332 с.

3.2.4. Кримінологія: підручник / О. М. Джужа, В. В. Василевич, В.В. Черней, С. С. Чернявський та ін.; за заг. ред. В. В. Чернея, О. М. Джужі. Київ: ФОП Маслаков, 2020. 612 с.

3.2.5. Кримінологія: підручник / Б. М. Головкін, В. В. Голіна, О. В. Лисодєд та ін. ; за заг. ред. Б. М. Головкіна. Харків : Право, 2020. 384 с.

3.2.6. Тимошенко В. І., Шақун В. І. Теоретичні основи кримінології: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 240 с.

Допоміжна література

3.2.7. Громадськість у запобіганні і протидії злочинності: вітчизняний та міжнародний досвід: монографія [В. В. Голіна, М. Г. Колодяжний, С. С. Шрамко та ін.; за заг. ред. В. В. Голіни, М. Г. Колодяжного] Х.: Право, 2017. 284 с.

3.2.8. Головкін Б. М. Теперішнє і майбутнє кримінології. Проблеми законності. 2020. Вип. 149. С. 168–184.

3.2.9. Основи кримінального аналізу: підручник / Бабенко А. М., Заєць О. М., Некрасов В. А. та ін.; за заг. ред. Користіна О. Є., 2019. 296 с.

3.2.10. Тактичний кримінальний аналіз: теорія та практика: навч. посіб. / О.Є. Користін, Н. П. Свириднюк, О.М. Цільмак та ін. Одеса: РВВ ОДУВС, 2019. 216 с.

3.2.11. Федчак І. А. Основи кримінального аналізу: навч. посіб. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 288 с.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет

3.3.1 <https://reyestr.court.gov.ua/>

3.3.2. <https://www.gp.gov.ua/ua/1stat>

3.3.3. <https://visnikkau.webnode.com.ua/>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Мах кількість балів		Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
	3 семестр			4 семестр	
Модуль № 1 «Основи кримінології»			Модуль № 2 «Профілактика окремих видів злочинності»		
Види навчальної роботи	бали		Види навчальної роботи	бали	
Відповідь на практичному занятті з основних питань (з врахуванням СРС), розв'язання ситуаційних задач	56×3= 15	-	Відповідь на практичному занятті з основних питань (з врахуванням СРС), розв'язання ситуаційних задач, складання процесуальних документів	56×4= 20	56×3= 15
Виконання тестових завдань	56×2=10	-	Виконання тестових завдань	56×2= 10	56×2= 10
Виконання тестових завдань	56×2=10	-	Виконання та захисти домашнього завдання	56	-
Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше	21	-	Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №2 студент має набрати не менше	27	-
Виконання модульної контрольної роботи №1	10	-	Виконання модульної контрольної роботи №2	10	-
Виконання та захист контрольної (домашньої) роботи	-	-	Виконання та захист контрольної (домашньої) роботи	-	35
Усього за модулем №1	35	-	Усього за модулем №2	45	-
Усього за модулями №1, №2			80	60	
Семестровий екзамен			20	40	
Усього за 3 семестр (за 4 семестр ЗФН)			100		

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума підсумкової семестрової модульної та **екзаменаційної** рейтингових оцінок, у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище, ім'я, по батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище, ім'я, по батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				